VIII. évfolyam. Celldömölk, (Kis Cell) 1906 május 27. 22. szám.

Kemenesvidék

KÖZERDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

(„KIS-CZELL és VIDÉKE".) Megjelenik minden vasárnap. („KIS-CZELL és VIDÉKE".)

Előfizetési ár:
. . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. —
évre . . . . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20

Szerkesztővel értekezhetni: kedd, szerda és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:
Huss Gyula

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Celldömölk, „Sas"-szálloda, 5-ös számu szoba. — Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető mindennemu küldemények.

Huszonöt évvel ezelőtt egy kis csoportja a szép célért lelkesülőknek összefogott és „Központi Névmagyarosító Társaság" keretében szervezkedett munkára, Telkes Simon elnöklete alatt.

A névmagyarositás multja jóval megelőzi a most Jubiláló társaságnak működését s századokra is visszanyulik. Már Mátyás király idejében van nyoma, amikor a szászok vettek fel magyar neveket, hogy a magyar hazához való hűségüket kifejezzék. Azóta szórványosan időről-időre felmerült a törekvés a magyar név után, több ezerekben a szabadságharc után majd ujult buzgósággal a kiegyezés után következő időkben.

Nem lehet vitatni, hogy a névmagyarositás a magyar államesszme kiépitésének egyik igen jelentékeny tényezője. Az egységes Magyarország gyönyörü házához, a mint a magyar ipar és kereskedelem, a gazdaság az erős fundamentumot, a követ és téglát szállitja, ugy adja meg az erőteljes ékességet a magyar név.

Ez az egyszerü, átlátszó idea rengeteg akadállyal állt és áll még ma is szemben. Elfogultság, kényelmi szempont, családi gőg dolgozik még ma is ellene. A kereskedelmi és ipari világ tulajdonosait, akik tiszteletre méltó nevet vivtak ki és akik idegen [illegible]ükkel szélesen, nagy ismerős kört láncoltak magukhoz, még meg tudjuk érteni, hogy — névmagyarositásunk nehézségekbe ütközik; viszont a szellemi munkásoknál is elfogadható, ám nem lekűzdhető akadálya az a körülmény a névmagyarositásnak. — Hihető, hogy most, mikor minden téren, minden vonalon uj szellő lengedez és a a magyar faj magyar alkotásairól van szó, sok apa számol a kérdés nagy horderejével s fiainak nevét megmagyarositja.

De hogy ezt az ember könnyen, a hivatalok labirintjének megjárása nélkül megtehesse, a törvényhozásnak is meg kell változtatni az eddigi absurd állapotot, el kell törülni a névmagyarositás költségeit, mert mégis csak furcsa, hogy azért fizessen valaki Magyarországban adót, mert magyar nevü akar lenni.

Az »öt hatosos magyar« gunyoros jelzőnek élét kell venni. Magyar embert azért gunyolni, mert magyar neve lesz, a lehető legcsunyább mulatság, amin méltán kacaghat az idegen. Hogy lehet ott a magyar faj kölcsönös fajszeretetéről beszélni: ahol az embereket azért gunyolják, mert a neve magyar. Kicsinyes gondolkodás, ostoba gőg és nagy lelki szegénység kell ahhoz, ha valaki a névmagyarositást is kigunyolja. Ezt kigunyolni nem lehet és aki [illegible] ellensége annak, ami magyar.

Sok embert ez az elfogult, ostoba gőg tartott vissza eddig a névmagyarositástól sokát pedig a kényelmi szempont.

Akik Telkes Simon most megjelent füzetét elolvassák s ha elmélyednek azokban a sorokban, mely a magyar név jelentőségét oly megdönthetetlen, ékes szavakkal és igazsággal magyarázza, lehetetlen, hogy ne indujon meg utána a névmagyarositás mozgalma.

Igaz, hogy a megszokás és a családi tradició mindig egyik lényeges akadályát képezi a mozgalomnak, de elvégre a magasabb cél érdekében a jövő kialakulásaival s unokáink s nevünk és magyar fajunk terjedésével szemben a magyar név imponáló erejével is számolnunk kell.

Ez olyan gondolat, mely megérdemli a mozgalom felkarolását.

S ha ezzel számolunk, akkor nincs az az érv, mely megdönthetné az ideális célt, mert ismételjük, hogy az eddigi ellenérvek, ha nem is mindannyian, de végeredményben azt igazolják: hogy aki a magyar név nimbuszát nem tiszteli, az vagy ellensége annak, ami magyar, vagy nincs tisztában azzal a céllal, melyet e törekvés szolgál.

TÁRCA.

Kalandok a kupéban.

Mi aktuálisabb téma ilyenkor, mint az utazás? Mikor az erdőkben megmozdul az élet, a vizmosásos kövek alatt fölébrednek álmukból a bogarak, a méltósága Ludvigh Gyula elnökigazgató ur komolyan foglalkozni kezd a vasuti menetrend megvaltoztatásával, immár nálunk is mind sürübb csoportok állanak meg kiváncsian a bőröndkereskedők kirakata előtt. Szomjas pillantások tapadnak a gyönyörü angol kofferekre, a pompásan felszerelt necessaire ekre, amelyekben a kulturember minden szükséglete feltalálható. Az első nyitott fiakkerrel, mely a Belváros aszfaltján végigrobog, fölébrednek szivünkben a téli álmukat alvó vágyakozások; első sorban az édes szomjuság, hogy idegen hotelek csillogóan tiszta ágyaiban hajtsuk a fejünket pihenőre, s néhány hetet a szállodai portások, liftes emberek, table d' hotetermek, vasuti hálókocsik miliejében lebzseljünk at. Budapest a terhunkre van, a szinlapokat katzenjammerrel olvassuk, s a lóversenytipeket unottan dobjuk félre, Jövel ultramarin-kék tenger, királyként tovasuhanó vitorla, egyhangu hullámverés, mely sok hónap óta felgyülemlett neuraszténiánkat oly csodamódra kiöli a szervezetünkből . . .

Az ősdi magyar ki hetven-nyolcvan éves koráig nem mozdult ki még egy napra sem a szülőfalujából, ma már ép oly anakronizmus, akar a »bökvers« vagy a »boskőltemény«. Nemcsak a Riviéra van tele a tengerre kiruccant magyarokkal, hanem az éjféli nap országa is. A legkisebb faluban is akad immár egy-egy vagyonosabb család, melynek a nyugalmát felzavarja a legelső tavaszi napsugár, s mely apástul, anyástul, leányostul bekvartélyozza magát a pirosbársony fülkébe, hogy Erópa egy-egy távoli országán végigszaladjon.

Az a boldog idő, amikor külföldre került honfitársaink bátran megkritizalhattak magyarul a gyorsvonaton unatkozó idegent, végképpen megszünt, mert gyakorta megesik, hogy a kockás sapkáju angol, (vagyis akit annak nézünk), zengzetes hazai nyelvünkön indit meg ellenünk egy alkalmi lovagias ügyet. A portugál vasutakon se szabad rosszat mondanunk valakiről, mert megeshetik velünk, hogy egy békéscsabai ügyvéd ül szembe velünk, a vasuti kocsi plusskanapéjan.

Ön például sohasem felejtem el azt a hajos kalandomat, mely Róma és Nápoly közt, a csigamódra száguldó celerissimo egy elsőosztályu kocsijában történt velem. Utisapkával a fejemen silabizáltam a Serao Matild urnő napilapjában, amit valami közbeeső állomáson vettem, csupán abból a célból, hogy unalmambó-

Sirolin
Ennél az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, vérhányást, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, gurutok, szamárköhöges, skrofulozis, influenza
ellen szamtalan tanár és orvos altal mapontu ajánlva.
Minthogy értéktelen utánzatokat
„Roche" eredeti csomagolást.
F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel [Irja].

„Roche"

A kivándorlásról.

Az elmult idők viharjai fellebbentették nemzeti illuzióink szemléletére gyönyörü, szindus, de tömérdek fogyatékosságot fedő leplét.

Szomorodott szivvel kellett látnunk, hogy bizony sok sebből vérezünk s valamennyi között legsötétebben tátongott felénk a nagy, az életveszélyel fenyegető: a kivándorlás, melyen — ha ugy tetszik — akár el is vérezhetünk.

Hihetetlen méreteket, széditően emelkedő arányokat kellett elérni ennek a vérzésnek, hogy észrevegyék mértékadó köreink s az abban rejlő veszedelmet értékelni megtanulják.

Régóta szivárog, rövid idő óta pedig már bő sugarakban ömlik, nagy csoportokban rajzik a magyar az idegenbe, immár állami protekcióval.

Az elgémberedett, éhes ember-falkák [illegible] megszokott látvány nagyobb vasuti államásainkon s a newyorki »World« 1906. évi almanachjában közölt bevándorlási statisztikában Ausztria-Magyarország 1904-ben 177156 lélekkel, 1905 ben már 275693 lélekkel szerepel. Egyik évről a másikra tehát csaknem 100,000 emberrel többet adtunk Amerikának, csaknem megkétszereződött a kivándorlók száma.

Ámde a kivándorlás az ő megdöbbentő arányaiban nem is a baj maga, hanem annak csak symptomája.

A baj maga mélyebben fekszik.

A nemzet gazdasági testének szervi baja az, mely e sorvadást szükségképen maga után vonja: a helytelen birtokeloszlás, e kötött birtokok tultengése, sulyositva egy lehetetlen adórendszerrel, amely — és de jellemző — csak mint ideiglenes állapot tartatott fenn 1867 után a majdani rendezésig, de rendezéséről, gyökeres átalakitásáról mindidáig kevés szó esett.

Mindezek s a szegény, tudatlan nép kiuzsorázásának kedvezo, gyakran panaszolt néhány törvényhozási intézkedésünk, melyek közül — hogy többet ne emlitsünk — a végrehajtási törvény 156. § a egyike a legkegyetlenebbeknek, ezrével hajtják a kincset érő magyar munkaerőt idegenbe. És minden egyes kivándorlóval lázas tevékenységgel fellenditeni szándékolt iparunk egy csapásra két munkáskezet veszit és egy-egy fogyasztót. Fogyasztót a javából, a tömegcikkek fogyasztóját.

Igy áll elő az a csodálatos helyzet, hogy mig a munkáshiány (mezőgazdaságban, iparban egyaránt) állandóan nő, a munka értéke pedig (a munkaadó fizetőképessége) alászáll.

Ma már nincsen kétség az iránt, hogy fejlődésünk parancsolóan meghatározott utja az iparállammá átalakulás vonalán fekszik. Ennek pedig kényszerü előfeltétele a népesség kellő szaporodása, illetőleg ezen szaporodás lehetősége. Va[illegible] mi a szaporodás ilyen kivánatos lehetőségéről akkor, mikor összetett kézzel kell néznünk kész emberanyagunk, az élő kincsnek a határokon való kiömlését.

De bár ne néznők összetett kézzel, bár megakasztanók a rendelkezésünkre álló erkölcsi, sőt hatalmi eszközökkel e modern népvándorlást, tilalommal röghöz szegezvén a népet, egy vonalnyival sem enyhülne a baj.

Mire alapitaná családját a puszta keze munkájára utalt magyar oly hazában, melynek 33% ja, tehát minden harmadik holdja kötött, korlátolt tulajdon, 35.2%-a pedig külterjesen muvelt nagybirtok?

A két keze munkája mi értéket képviselt ily körülmények között? Ha 2 koronát is keresne naponkint a mezőgazdasági munkás, akkor is az év 360 napjából levonva 60 ünnepnapot, 4 téli hónapot és 30 esős napot, alig 300 koronát volna képes megkeresni. Pedig nem keres meg ennyit soha, mert a legbelterjesebb s az év legnagyobb részében üzhető kerti, szőlőmivelési munkánál is legfeljebb 1.20 kor., de rendszerint 1 korona a napi kereset.

Emberanyag veszteségünk a kivándorlásban számon szedhető része bármily jelentékeny, mégis csak elenyészően csekély részét képezi az összes veszteségnek, melyet a családalapitások elmaradása és a tömérdek fiatal családalapitó erő kivándorlása révén szenvedünk. Igy vándorol ki és illetve meg sem születik a magyar ipar szava fogyasztó közönsége; a napi szükségletek, tömegcikkek fogyasztója: a sürü krajcár, marad itthon a nagybirtokos, a nagy ur ritka forintja, mely gazdája finomultabb izlésének, igényeinek megfelelő külföldi iparcikkekért előszeretettel vándorolván a külföldre. még inkább ritkul.

Elérkezett a tizenkettedik órája annak, hogy álladalmi kormányzatunk egy erőteljes szociális politika inaugurálása kapcsán munkába vegye nemzeti nagyságunk alapja [illegible] egés birtokelosztás képébe[illegible] mit dr. Hegedüs [illegible] meggyőző érvelésel ezen végkövetkeztetésben foglalt össze: »A holt kéz birtokszerzése megszoritandó. A közalapitványi birtokok kicserélendők. Illetékszabályaink rendszere ugy alakitandó át, hogy mennél nagyobb birtok mennél kisebb részekre vásároltatik, annál kevesebb az illeték. A hitbizományok jogi szerzete, elsőben a sik vidéken, egészen felbontandó, hiszen Deák Ferenc 1833 ban már teljes megszüntetésüket követelte.

UJDONSAGOK.

Emlékezet.

Szeretnék még rádborulni a kisirni a hanatom.
Szeretnék még rajtacsüngni biborpiros ajkadon.
Szeretném még ujra birni tiszta, fehér lelkedet,
Átölelni, megcsókolni . . . de már késő . . . nem lehet.

Szeretném, ha velem jönnél zord utján az életnek,
Szeretném, ha meggyógyitnád szegény, fájó szivemet.
Nem . . . de mégsem . . . elfeledlek örökre,
Ha a szivem meghasad is beléje.

H. J.

---

olasz nyelvgyakorlatokat végezzek. — Magam voltam jó darabig, de egyszer csak, valamelyik ötperces állomáson, egy fiatal házaspár szállott be hozzám; egy rózsaarcu bájos asszonyka, akinek puha, selyem köppeny simult karcsu termetére, s egy angolosan öltözött ifju gentleman, aki az oldalan szivaros tarsolyt hordott, s egyébbként is igen komolyan adta a világjartas globetrottert. Tiz mérföldnyiről meglehetet látni rajtuk, hogy nászutasok; nemcsak a pironkodó menyecskéről, hanem az udvariasan surgő-forgó férjről is, aki a [illegible] tekkel készségeskedett az asszony körül; [illegible] zsebkendőjével leverte a port az ülésről, az ablakot kinyitotta és becsukta, aztán egy fefujható gummivankost tett a csillogo szemu kis perszona kárja alá. Mikor végre annak rendje és módja szerint elhelyezkedtek, a fiatal asszony kivancsi oldalpillantást vetett rám.

— Mit gondol — szolt az urához — miféle nemzetségbeli lehet az utitarsunk?

A férj is figyelmessen végigmért, egy kicsit habozva nézett franciásan hegyes szakálomra de a kezemben lévő Mattino végképp meggyőzte arról, hogy a szakál perfidül hazudik

— Hát nem látja, hogy olas[illegible] Még a szemüveg is egészen talián módra áll az orrán. Külföldön igen boldog lennék, ha az ördög elvinné a kupénkból . . .

Nagy boszusággal olvastam tovább a Mattino-t, az utitársaim pedig áttértek más beszédtargyra. Csakhamar megtudtam, hogy ötnapos házasok, s hogy a lefolyt éjjelt valami falusi osztériában töltötték, Elentén az olajos életekről, meg a kövér osztériásról beszélgettek, de a diskurzus nemsokára pikánsabb fordulatot vett: a menyecske szégyenkezve, de azért pajkosan [illegible] — hogy lanykorában, az intézetben, ahol pedig szintén sokat beszélgettek a dolog felől, egészen, de egész másképp gondolta a házasságot. . . Közben elmesélte az urának, (a gazember csak ugy remegett az izgatottságtól) hogy a leányok miket csevegtek egymás közt a közös halóteremben. Oly nyiltszivüen, annyi fesztelenséggel tárgyalták az ügyet, hogy még a francia bobózatok legtörzsökösebb habituéja is belepirult volna a hallgatásába . . . Én egészen a szemem elé tartottam a Mattino-t, s szinte a lélekzetem is visszafojtva ügyeltem, nehogy egy szót is elmulasszak a beszélgetésből . . . Nem szégyenlem bevallani, hogy pokolian mulattam, s néha titkos kárörömmel pislongattam kifelé az ujságlepedőből, amikor egyszerre csak fölnyilik a szomszédos fülke kárpitajtaja s az az ujságiró kollegám, akivel együtt utaztuk be Itáliát s aki eddig békésen aludt odabenn, a küszöbön megálva, hangosan igy szól hozzám magyarul:

— Teringettét, már azt hittem, hogy lemaradt valahol a vonatról . .

Voltam már tanuja egy-két nevezetesebb megdöbbenésnek; egyszer ott ültem a szinházban, mikor az a hir terjedt el, hogy az egész [illegible] lángokban áll, de ilyen nagy, ilyen borzalmas ijedséget még soha életemben nem láttam. A menyecske krétafehér arccal, lehunyt szemmel dőlt hátra, a férj pedig horribilis zavaraban ráhuzta a kocsi lámpajára a zöld függönyt, holott kivülről ragyogó napfény áradt be. Vagy öt percig tartott ez az állapot, mert magam sem tudtam, hogy mit cselekedjem; akkor azonban már úrrá lett bennem a lovagiasság, s szerencsétlen kollegámmal együtt áthurcokodtam a szomszédos benyilóba.

Azt hiszem, nem én vagyok az egyedüli utazó, akinek már efféle kalandja akadt. Egy ismerősömnek a mult évben tényleg lovagias ügye támadt valami svéd vasuton, ahol az öccsével utazott. Szintén egy idegen házaspár szállt be hozzájuk a kupéba, s a gyanutlan magyar, sok

— A vármegye gyülése. Vasvármegye köztörvényhatósági bizottsaga hétfőn és folytatólag kedden tartotta közgyülését Bezerédj István dr. főispán elnöklése mellett Szombathelyen a vármegyeház nagytermében. — A megyegyülésen a megyebizottsági tagok nagy számban vettek részt, tekintettel, hogy tisztviselők választása volt napirenden. Bezerédj István dr. főispánt, mikor diszmagyarban a terembe lépett, lelkes éljenzéssel fogadták. A főispán elfoglalta az elnöki széket, üdvözölte a nagy számban megjelent megyebizottsági tagokat s az ülést megnyitottnak nyilvanitotta. A gyülés első tárgya volt az évnegyedes jelentés, melyet a közgyülés tudomásul vett. — Ezután az alispánválasztás került sorra. Elnöklő főispán bejelentette, hogy a kijelölő választmány Herbst Géza dr.-t, az egyedüli pályázót jelölte. A főispán szavait szünni nem akaró lelkes éljenzés kisérte s a közgyülés egyhangulag határozattá emelte a kijelölő választmány javaslatát s Herbst Géza dr. vármegyei főjegyzőt alispánná választották. — Az uj alispánért küldöttség ment s adta tudtul a közgyülés határozatát. Az alispánt a terembe lépésekor zajosan megéljenezték, majd a főispán adta tudtul alispánná történt megválasztását, kinek kezébe Herbst Géza nyomban le is tette az alispáni esküt s megtartotta székfoglaló beszédét, mely általános megelégedést keltett a megyebizottsági tagok körében. Herbst Gézának alispánná történt [redacted] főjegyzői állásra egyhangu [redacted] Dezső főjegyzősége amolyan tiszavirág életü lesz, mert mint halljuk, az ősszel már beadja nyugdijazás iránti kérvényét. E két egyhangu választás után vette csak kezdetét a harc a megüresedett állásokra a pályázók között. Az első osztályu aljegyzői állásra a kijelölő választmány Kiss Emil dr., Ostffy Lajos és Guary Leót jelölte. Első aljegyzőül 175 szavazattal Kiss Emil választatott meg. Ostffy Lajos 169 szavazatot kapott, Guary Leó pedig szavazás közben visszalépett. Második aljegyzőül Guary Leó 144 szavazattal választatott meg Klempa Lajos 76 szavazata ellenében. Guary Leó első oszt. szolgabiró helyébe Hotváth Andor választatott meg, — kinek helyébe Pósfay Gusztáv került. A Szabó Peter nyugdijazásával megüresedett első oszt. szolgabirói állásra Radó Gyula dr. 141 szavazattal választatott meg Szakács Manó ellen, ki 115 szavazatot kapott. — Radó Gyula szolgabiró helyére Ettinghausen Kálmán valasztatott meg öt pályázó közül 105 szavazattal. A pályázók között volt Fodor Antal dr. celldömölki közigazgatási gyakornok is, ki 46 szavazatot kapott.

— Petició. Emlitettük már lapunkban, hogy a mult hó 29-én Muraszombatban lefolyt képviselőválasztás ellen a kisebbségben maradt dr. Porkoláb Mihály párt peticionálni fog. A kérvényt a héten adta be a peticionálók nevében Tetétleni Armin fővárosi ügyvéd a Curiához, melyben etetéssel, itatással s megvesztegetéssel vádolja a győztes grof Batthyány Zsigmond pártot. A muraszombati választásnal a Batthyány-párt által elkövetett visszaéléseket ismerve, ha azok közül csak egyet tud is a peticionáló Porkoláb-párt bebizonyitani, az is elég fog lenni arra, hogy a választást a Curia megsemmisitse.

— Gyászrovat. Stegmüller Károly dr. pápai prelatus, puspöki helynök, nagyprépost. ki tótékonyságáról s ember baráti szeretetéről volt széles körben ismeretes, hétfőn este, minden előzetes betegeskedés nélkül 84 éves korában, agyszélhüdés következtében hirtelen elhunyt. Stegmüller Károly tragikus körulmények között halt el, amennyiben halálát csak másnap vették észre s őt szobájába a padlóra arcra borulva találták meg. Temetése csütörtökön ment végbe a közönség óriási részvétele mellett. — Özv. Hajós Józsefné, szü. Baschó Lidia, kedden, 47 éves korában Vassimonyiban meghalt. Az elhunyt ki vagyonos volt. jótékonycélu alapitványokra hagyta vagyonának nagy részét.

— **Kert megnyitás.** A „Hungária"-szálloda nyári mulatókertjének ünnepélyes megnyitása ma lesz. A megnyitáson a zenét Csillag Jancsi ismert sárvári zenekara fogja szolgáltatni.

— Táncmulatság. A kiscelli máv. alkalma- [redacted] kara pünkösd hétfőn jótékonycélu táncmulatságot rendez a Tory kertben [redacted] jegy 80 fillér, családjegy 1 kor.

— Vasmegyei Szemle. E cim alatt indit uj hetilapot Szombathelyen Kaffehr Béla, a mindenkori kormányok kiszolgált „leibzsurnalisztaja" Füredi Béla kenyeres pajtásával egyetemben. Az uj lap előfizetési ára 10 korona egy évre.

— Műkedvelő előadásra készül Magyargecsen a község ifjusága. A műkedvelő előadás pünkösd vasárnap lesz, amely alkalommal előadasra kerül a „Gyimesi vadvirág" népszinmű.

— Áthelyezés. Fodor Antal dr. celldömölki főszolgabirósági közigazgatási gyakornokot Herbst Géza alispán maga mellé jegyzőül áthelyezte. Fodor Antal junius elsején foglalja el az alispán mellett jegyzői állását. Érdekesnek találjuk megemliteni, hogy a hétfői megyegyülésen, Jakab Bódog járási főszolgabiró nem szavazott a szolgabirói állásra pályazott Fodor Antal dr. közigazgatási gyakornokra, sőt ellene dolgozott, nehogy esetleg megválasztassék. Bizony, bizony furcsa időket élünk, A főbiró ur kifogyhatatlan haragból.

— A Sághegyről. A Sághegyről szomoru hirek keringenek, e hirek szerint a filloxera erősen pusztitana a Sághegyen s már is nagy területen észrevehető a pusztitás nyoma.

— Tulipán sör. Már ilyen is van forgalomban, a soproni részvény serfőzde hozta a tulipán sört forgalomba Magyarországon elsőnek. Tehát nem kell külföldi sört inni, mikor már tulipán sört is ihatunk idehaza.

— Tornaverseny. A szombathelyi kir. kath. főgimnázium pünkösd vasárnap tartja meg ez évi tornaversenyét.

— Szeszfőzés. gyümölcsökből, borbol és a borkészités melléktermékeiből. A statisztika adatai bizonyitják, hogy évente több millió korona vándorol ki a külföldre az onnan behozott likőrök és borpárlatér, jeléül annak, hogy hazai likőrgyaraink és cognacfőzdéink a szükségletet fedezni oly mennyiségben és minőségben, a mint azt a fogyasztas igényli, nem képesek.

A likőrök legnagyobb része mesterséges uton készül; azoknak izét és zamatját gyári uton előállitott esszenciák és növényi kivonatok segélyével adják meg. Úgy az esszenciák, valamint a növényi kivonatok között több olyan van, a mely az emberi szervezetre kártékonyan hat. A külföldről behozott cognac legnagyobb része pedig szeszezett és nem éri meg azt az árt, a mit érte kiadunk.

Nemzetgazdasági szempontból kivánatos, hogy szükségleteinket — a mennyire csak tudjuk — magunk allitsuk elő. Arra kell tehát e téren is törekednünk, hogy a kulföldre kivándorló milliókat megmentsük és a nemzet vagyonosodását ez uton is elősegitsük. Ezt pedig el érhetjük, ha a gyümölcspálinka és a cognacfőzést, valamint a borkészités melléktermékeinek, a szőlőtörkölynek és a borseprünek szeszszé való feldolgozását a lehető legintenzivebbé fejlesztjük.

Kertjeinkben, erdeinkben igen sokféle édes gyümölcs terem, a melyek szeszfőzésre — zamatosságuk és izletességüknél fogva — kiválóan alkalmasak. Szőlőink ma mar bőven teremnek, van elég szőlőtörköly és seprü, melyeket szintén fel lehet használni palinkafőzésre. Ezen melléktermékek értékesitésével szőlőink jobb értékesitését és igy szőlőtermelésünk jövedelmezőségét fokozzuk.

A kultivált gyümölcsöknek szeszszé való feldolgozásával nagy mérvben hozzájárulnánk gyümölcstermelésünk fellendüléséhez, a vadon termő gyümölcsök összegyüjtésével pedig mellékkeresethez juttatjuk a szegényebb néposztályt, különösen pedig azokat, a kik erőfeszitő munkára képtelenek.

A gyümölcsszeszek készitésénél azonban arra kell törekedni, hogy kifogástalan árut hozzunk forgalomba. Megecetesedett, penészes cefréből készült, a kis ustben megkozmásodott, kellemetlen szagu és izü pálinka nemhogy a külföldön nem fog fogyasztóra találni, hanem még az ország határain belul sem fog kelendőségnek örvendeni! Hogy jó gyümölcspálinka készittessék, ahhoz szükséges, hogy betartassanak azok a szabalyok, a melyeket e tekintetben a gyakorlat előir.

Hogy a gyümölcspálinka-főzés nálunk még mai napig is a legtöbb helyen primitiv módon végeztetik, annak egyik oka az, hogy ez ideig nem állott az eszel foglalkozóknak rendelkezésére oly magyarnyelvü szakmunka, a melyből a pálinkafőzésnél követendő helyes eljárásokat a termelők elsajátithatták volna. Most azonban megjelent egy ily szakmunka Zalka Zsigmond gazdasági akadémiai tanár, a m. kir. szeszkisérleti állomás vezetőjének tollából. a mely könyv behatóan ismerteti a szeszfőzésre alkalmas gyümölcsöket és ezeknek szeszfőzési értékét, a cefrézést, lepárlást, a lepárló készülékeket stb. Tárgyalja a különféle gyümölcsszeszek előállitási módjait, a cognac főzését, a szőlőtörköly és a borseprü feldolgozását, és ezekkel kapcsolatban a borkő előállitását.

Ezen szakmunka, a melynek cime: Szeszfőzés gyümölcsökből, borból és a borkészités melléktermékeiből. 64 oldalra terjed és az elmondottakat a szöveg közé nyomott 17 ábra teszi érthetőbbé. A könyv megrendelhető Vitéz A. gazdasági könyvkereskedőnél Kassán. Ara 1 kor. 20 fillér.

— Déli jég- és viszontbiztositó társaság Triesztben. A folyó hó 15-én Triesztben megtartott közgyülésen előterjesztett üzleti jelentésekből kitünik, hogy a jégbiztositási üzlet az 1905 évben jelentékeny veszteséggel zárult, mig a tüzviszontbiztositasi ágazatban kielégitő eredmény mutatkozik. A jégbiztositási ágazatban 4.339,588 korona volt a dijbevétél, szemben az előző évi 4 103,525 koronável; a kárfizetések 4.725,662 — koronát emésztettek fel, mig az 1904. évben e cimen kifizetett összegek 2.971,386 — koronara rugtak. Tüz-viszontbiztositási dijakból 2.136,117 — korona folyt be az előző évi 2.121,481 — koronával szemben, mig a károk az 1904 évben fizetett 1.417,984·— koronával szemben 1 338,847 koronát igényeltek. A tüzdij-tartalék minden tehertől mentesen a dijbevétel 50%-at teszi és 1.068,058 — koronára rug. A jégbiztositási üzletben szenvedett veszteség, a tüz-viszontbiztositásnál elért nyereség és az elhelyezett társasági alapok jövedelme folytán 173,877 — koronára csökkent, mely hiány az 1.650,000 korona értéket képviselő jég-külön tartalékból történt elvétel utján nyert fedezetet. Az 1905 évre szóló szelvény 16 — koronával váltatik be. [redacted] biztositéki alapjai 1905. december 31-én 6 478,799 korona értéket képviselnek és pedig: Teljesen befizetett részvénytőke 3.000,090 — tőke-tartalékalap 416,887 — korona, jég — külön tartalék 1 356.123 — korona. árfolyamingadozási tartalék 242.140 — korona, jégdij-tartalék 395.590 — korona, tüzdij-tartálék 1.068,059 — korona.

száz kilométernyire a dunaparti kiokaztól, ártatlanul igy szólott a testvérjéhez:

— Mindig azt hallottam, hogy a svéd asszonyok csinosak . , . Ez, mondhatom neked, hogy nem mindennapi majom . . .

A férj erre fölpattant a helyéről, s kijelentvén, hogy ő Erdélyben lakik, s okleveles mérnök, elégtételt kért az ismerősömtől az inzultusért. Az ártatlan embert csak nagynehezen tudta plauzibilissé tenni, hogy a megjegyzését nem sértő szándékkal mondotta . . .

Mostanában, hogy az utazó évad megkezdődik, talán nem fölösleges hát az én szerény tanácsom, hogy idegen emberre semmiféle idiómán ne tegyünk sértő megjegyzést. Még szanszkritül se. Mert utóvégre nem mi vagyunk az egyeduli halandók, akik a szanszkrit nyelvet beszéljük. s a véletlenben van annyi malicia, hogy az ilyen válságos helyzetekben mindig egy hamisitatlan szanszkritot telepit a kupénkba.

Szomahásy István.

„Hungária-szálloda" nyári mulatókertjének ma van ünnepélyes megnyitása CSILLAG JANCSI sárvári zenekarának közreműködésével.

Számos látogatást kér tisztelettel: Várlaky Béla szállodás.

A kivándorlásról.

Az elmult idők viharjai fellebbentették nemzeti illuzióink szemléletére gyönyörü, szindus, de tömérdek fogyatékosságot fedő leplét.

Szomorodott szivvel kellett látnunk, hogy bizony sok sebből vérezünk s valamennyi között legsötétebben tátongott felénk a nagy, az életveszélyel fenyegető: a kivándorlás, melyen — ha ugy tetszik — akár el is vérezhetünk.

Hihetetlen méreteket, széditően emelkedő arányokat kellett elérni ennek a vérezésnek, hogy észrevegyék mértékadó köreink s az abban rejlő veszedelmet értékelni megtanulják.

Régóta szivárog, rövid idő óta pedig már bő sugarakban ömlik, nagy csoportokban rajzik a magyar az idegenbe, immár állami protekcióval.

Az elgémberedett, éhes ember-falkák [illegible] állomásról vasuti állomásig Pestig, [illegible] ekedő transportja immár megszokott látvány nagyobb vasuti államásainkon s a newyorki »World« 1906. évi almanachjában közölt bevándorlási statisztikában Ausztria-Magyarország 1904-ben 177156 lélekkel, 1905 ben már 275693 lélekkel szerepel. Egyik évről a másikra tehát csaknem 100,000 emberrel többet adtunk Amerikának, csaknem megkétszereződött a kivándorlók száma.

Ámde a kivándorlás az ő megdöbbentő arányaiban nem is a baj maga, hanem annak csak symptomája.

A baj maga mélyebben fekszik.

A nemzet gazdasági testének szervi baja az, mely e sorvadást szükségképen maga után vonja: a helytelen birtokeloszlás, e kötött birtokok tultengése, sulyositva egy lehetetlen adórendszerrel, amely — és de jellemző — csak mint ideiglenes állapot tartatott fenn 1867 után a majdani rendezésig, de rendezéséről, gyökeres átalakitásáról mindidáig kevés szó esett.

Mindezek s a szegény, tudatlan nép kiuzsorázásának kedvező, gyakran panaszolt néhány törvényhozási intézkedésünk, melyek közül — hogy többet ne emlitsünk — a végrehajtási törvény 156. § a egyike, a legkegyetlenebbeknek, ezrével hajtják a kincset érő magyar munkaerőt idegenbe. És minden egyes kivándorlóval lázas tevékenységgel fellenditeni szándékolt iparunk egy csapásra két munkáskezet veszit és egy-egy fogyasztót. Fogyasztót a javából, a tömegcikkek fogyasztóját.

Igy áll elő az a csodálatos helyzet, hogy mig a munkáshiány (mezőgazdaságban, iparban egyaránt) állandóan nő, a munka értéke pedig (a munkaadó fizetőképessége) alászáll.

Ma már nincsen kétség az iránt, hogy fejlődésünk parancsolóan meghatározott utja az iparállammá átalakulás vonalán fekszik. Ennek pedig kényszerü előfeltétele a népesség kellő szaporodása, illetőleg ezen szaporodás lehetősége. Vajjon beszélhetünk e mi a szaporodás ilyen kivánatos lehetőségéről akkor, mikor összetett kézzel kell néznünk kész emberanyagunk, az élő kincsnek a határokon való kiömlését.

De bár ne néznők összetett kézzel, bár megakasztanók a rendelkezésünkre álló erkölcsi, sőt hatalmi eszközökkel e modern népvándorlást, tilalommal röghöz szegezvén a népet, egy vonalnyival sem enyhülne a baj.

Mire alapitaná családját a puszta keze munkájára utalt magyar oly hazában, melynek 33% ja, tehát minden harmadik holdja kötött, korlátolt tulajdon, 35.2%-a pedig külterjesen müvelt nagybirtok?

A két keze munkája mi értéket képvisel ily körülmények között? Ha 2 koronát is keresne naponkint a mezőgazdasági munkás, akkor is az év 360 napjából levonva 60 ünnepnapot, 4 téli hónapot és 30 esős napot, alig 300 koronát volna képes megkeresni. Pedig nem keres meg ennyit soha, mert a legbelterjesebb s az év legnagyobb részében üzhető kerti, szőlőmivelési munkánál is legfeljebb 1.20 kor., de rendszerint 1 korona a napi kereset.

Emberanyag veszteségünk a kivándorlásban számon szedhető része bármily jelentékeny, mégis csak elenyészően csekély részét képezi az összes veszteségnek, melyet a családalapitások elmaradása és a temérdek fiatal családalapitó erő kivándorlása révén szenvedünk. Igy vándorol ki és illetve meg sem születik a magyar ipar szava fogyasztó közönsége; a napi szükségletek, tömegcikkek fogyasztója: a sürü krajcár, marad itthon a nagybirtokos, a nagy ur ritka forintja, mely gazdája finomultabb izlésének, igényeinek megfelelő külföldi iparcikkekért előszeretettel vándorolván a külföldre, még inkább ritkul.

Elérkezett a tizenkettedik órája annak, hogy álladalmi kormányzatunk egy erőteljes szociális politika inaugurálása kapcsán munkába vegye nemzeti nagyságunk alapjainak letételét egészséges birtokelosztás képében, mit dr. Hegedüs Lóránt meggyőző érvelésel ezen végkövetkeztetésben foglalt össze:

A holt kéz birtokszerzése megszoritandó. A közalapitványi birtokok kicserélendők. Illetékszabályaink rendszere ugy alakitandó át, hogy mennél nagyobb birtok mennél kisebb részekre vásároltatik, annál kevesebb az illeték. A hitbizományok jogi szerzete, elsőben a sik vidéken, egészen felbontandó, hiszen Deák Ferenc 1833 ban már teljes megszüntetésüket követelte.

UJDONSAGOK.

Emlékezet.

Szeretnék még rádborulni s kisirni a hánsztom,
Szeretnék még rajtacsüngni bibor piros ajkadon.
Szeretném még ujra birni tiszta, feher lelkedet,
Átölelni, megcsókolni . . . de már késő . . . nem lehet.

Szeretném, ha velem jönnél zord utján az életnek,
Szeretném, ha meggyógyitnád szegény, fájó szivemet.
Nem . . . de mégsem . . : elfeledlek örökre,
Ha a szivem meghasad is belőle.

H. J.

olasz nyelvgyakorlatokat végezzek. — Magam voltam jó darabig, de egyszer csak, valamelyik ötperces állomáson, egy fiatal házaspár szállott be hozzám; egy rózsaarcu bájos asszonyka, akinek puha, selyem köppeny simult karcsu termetére, s egy angolosan öltözött ifju gentleman, aki az oldalán szivaros tarsolyt hordott egyébbként is igen komolyan adta a világjártas globetrottert. Tiz mérföldnyiről meglehetet látni rajtuk, hogy nászutasok; nemcsak a pironkodó menyecskéről, hanem az udvariasan sürgő-forgó férjről is, aki a [illegible] tekkel készségeskedett az asszony körul; a zsebkendőjével leverte a port az ülésről, az ablakot kinyitotta és becsukta, aztán egy fefujható gummivánkost tett a csillogó szemü kis perszona karja alá. Mikor végre annak rendje és módja szerint elhelyezkedtek, a fiatal asszony kiváncsi oldalpillantást vetett rám.

— Mit gondol — szolt az urához — miféle nemzetségbeli lehet az utitársunk?

A férj is figyelmessen végigmért, egy kicsit habozva nézett franciásan hegyes szakálomra de a kezemben lévő Mattino végképp meggyőzte arról, hogy a szakál perfidül hazudik

— Hát nem látja, hogy olasz? Még a szemüveg is egészen tallan módra áll az orrán. Különben igen boldog lennék, ha az ördög elvinné a kupénkból . . .

Nagy boszusággal olvastam tovább a Mattino-t, az utitársaim pedig áttértek más beszédtárgyra. Csakhamar megtudtam, hogy ötnapos házasok, s hogy a lefolyt éjjelt valami falusi oszteriában töltötték, Eleintén az olajos életek ről, meg a kövér osztériáról beszélgettek, de a diskurzus nemsokára pikánsabb fordulatot vett: a menyecske szégyenkezve, de azért pajkosan csillogó szemmel jegyezte meg, — hogy lánykorában, az intézetben, ahol pedig szintén sokat beszélgettek a dolog felől, egészen, de egész másképp gondolta a házasságot. . . Közben elmesélte az urának, (a gazember csak ugy remegett az izgatottságtól) hogy a leányok miket csevegtek egymás közt a közös halóteremben . . Oly nyiltszivüen, annyi fesztelenséggel tárgyalták az ügyet, hogy még a francia bobozatok legtörzsökösebb habituéja is belepirult volna a hallgatásba . . . Én egészen a szemem elé tartottam a Mattino-t, s szinte a lélekzetem is visszafojtva ügyeltem, nehogy egy szót is elmulasszak a beszélgetésből . . , Nem szégyenlem bevallani, hogy pokolian mulattam, s néha titkos káröröm mel pislongattam kifelé az ujságlepedőből, amikor egyszerre csak fölnyilik a szomszédos fülke kárpitajtaja s az az ujságiró kollegám, akivel együtt utaztuk be Itáliát s aki eddig békésen aludt odabenn, a küszöbön megalva, hangosan igy szól hozzám magyarul:

— Teringettét, már azt hittem, hogy lemaradt valahol a vonatrol . .

Voltam már tanuja egy két nevezetesebb megdöbbenésnek; egyszer ott ültem a szinházban, mikor az a hir jött el, hogy az szinpad lángokban áll, de ilyen nagy, ilyen borzalmas ijedséget még soha életemben nem láttam, A menyecske krétafehér arccal, lehunyt szemmel dőlt hátra, a férj pedig horribilis zavaraban ráhuzta a kocsi lámpajara a zöld függönyt, holott kivülről ragyogó napfény áradt be. Vagy öt percig tartott ez az állapot, mert magam sem tudtam, hogy mit cselekedjem; akkor azonban már urrá lett bennem a lovaglásság, s szerencsétlen kollegámmal együtt áthurcokodtam a szomszédos benyilóba.

Azt hiszem, nem én vagyok az egyedüli utazó, akinek már efféle kalandja akadt. Egy ismerősömnek a mult évben tényleg lovaglas ügye támadt valami svéd vasuton, ahol az öccsével utazott. Szintén egy idegen házaspár szállt be hozzájuk a kupéba, s a gyanutlan magyar, sok

— **A vármegye gyülése.** Vasvármegye köztörvényhatósági bizottsága hétfőn és folytatólag kedden tartotta közgyülését Bezerédj István dr. főispán elnöklése mellett Szombathelyen a vármegyeház nagytermében. — A megyegyülésen a megyebizottsági tagok nagy számban vettek részt, tekintettel, hogy tisztviselők **választása** volt napirenden. Bezerédj István dr. főispánt, mikor díszmagyarban a terembe lépett, lelkes éljenzéssel fogadták. A főispán elfoglalta az elnöki széket, üdvözölte a nagy számban megjelent megyebizottsági tagokat s az ülést megnyitottnak nyilvanitotta. A gyülés első tárgya volt az évnegyedes jelentés, melyet a közgyülés tudomásul vett. — Ezután az alispánválasztás került sorra. Elnöklő főispán bejelentette, hogy a kijelölő választmány Herbst Géza dr.-t, az egyedüli pályázót jelölte. A főispán szavait szünni nem akaró lelkes éljenzés kisérte s a közgyülés egyhangulag határozattá emelte a kijelölő választmány javaslatát s Herbst Géza dr. vármegyei főjegyzőt alispánná választották. — Az uj alispánért küldöttség ment s adta tudtul a közgyülés határozatát. Az alispánt a terembe lépésekor zajosan megéljenezték, majd a főispan adta tudtul alispánná történt megválasztását, kinek kezébe Herbst Géza nyomban le is tette az alispáni esküt s megtartotta székfoglaló beszédét, mely általános megelégedést keltett a megyebizottsági tagok körében. Herbst Gézának alispánná történt megválasztása folytán megüre-

győztes grof Batthyány Zsigmond pártot. A murazombati választásnal a Batthyány-párt által elkövetett visszaéléseket ismerve, ha azok közül csak egyet tud is a peticionáló Porkoláb-párt bebizonyitani, az is elég fog lenni arra, hogy a választást a Curia megsemmisitse.

— **Gyászrovat.** Stegmüller Károly dr. pápai prelatus, püspöki helynök, nagyprépost, ki tótékonyságáról s ember baráti szeretetéről volt széles körben ismeretes, hétfőn este, minden előzetes betegeskedés nélkül 84 éves korában, agyszélhüdés következtében hirtelen elhunyt. Stegmüller Károly tragikus körülmények között halt el, amennyiben halálát csak másnap vették észre s őt szobájába a padlóra arcra borulva találták meg. Temetése csütörtökön ment végbe a közönség óriási részvétele mellett. — Özv. Hajós Józsefné, szül. Baschó Lidia, kedden, 47 éves korában Vasszimonyiban meghalt. Az elhunyt ki vagyonos volt, jótékonycélu alapitványokra hagyta vagyonának nagy részét.

— **Kert megnyitás.** A „Hungária"-szálloda nyári mulatókertjének ünnepélyes megnyitása ma lesz. A megnyitáson a zenét Csillag Jancsi ismert sárvári zenekara fogja szolgáltatni.

— **Tánc mulatság.** A kiscelli máv. alkalmazottak szolgai kara, pünkösd hétfőn jótékonycélu

a szőlőtörkölynek és a borseprünek szeszszé való feldolgozását a lehető legintenzivebbé fejlesztjük.

Kertjeinkben, erdeinkben igen sokféle édes gyümölcs terem, a melyek szeszfőzésre — zamatosságuk és izletességüknél fogva — igenlóan alkalmasak. Szőlőink ma már bőven teremnek, van elég szőlőtörköly és sepru, melyeket szintén fel lehet használni palinkafőzésre. Ezen melléktermékek értékesitésével szőlőink jobb értékesitését és igy szőlőtermelésünk jövedelmezőségét fokozzuk.

A kultivált gyümölcsöknek szeszszé való feldolgozásával nagy mérvben hozzájárulnánk gyümölcstermelésünk fellendüléséhez, a vadon termő gyümölcsök összegyüjtésével pedig mellékkeresethez juttatjuk a szegényebb néposztályt, különösen pedig azokat, a kik erőfeszitő munkára képtelenek.

A gyümölcsszeszek készitésénél azonban arra kell törekedni, hogy kifogástalan árut hozzunk forgalomba. Megecetesedett, penészes cefréből készült, a kis üstben megkozmásodott, kellemetlen szagu és izü pálinka nemhogy a külföldön nem fog fogyasztókra találni, hanem meg az ország határain belül sem fog kelendőségnek örvendeni! Hogy jó gyümölcspálinka készittessék, ahhoz szükséges, hogy betartassanak azok a szabályok, a melyeket e tekintetben a gyakorlat el[illegible]

mert mint halljuk, az ősszel már beadja nyugdijazás iránti kérvényét. E két egyhangu választás után vette csak kezdetét a harc a megüresedett állásokra a pályázók között. Az első osztályu aljegyzői állásra a kijelölő választmány Kiss Emil dr., Ostffy Lajos és Guary Leót jelölte. Első aljegyzőül 175 szavazattal Kiss Emil választatott meg. Ostffy Lajos 169 szavazatot kapott, Guary Leó pedig szavazás közben visszalépett. Második aljegyzőül Guary Leó 144 szavazattal választatott meg Klempa Lajos 76 szavazata ellenében. Guary Leó első oszt. szolgabiró helyébe Hotváth Andor választatott meg, — kinek helyébe Pósfay Gusztáv került. A Szabó Peter nyugdijazásával megüresedett első oszt. szolgabiróil állasra Radó Gyula dr. 141 szavazattal választatott meg Szakács Manó ellen, ki 115 szavazatot kapott. — Radó Gyula szolgabiró helyére Ettinghausen Kálmán valasztatott meg öt pályázó közül 105 szavazattal. A pályázók között volt Fodor Antal dr. celldömölki közigazgatási gyakornok is, ki 46 szavazatot kapott.

— **Petició.** Emlitettük már lapunkban, hogy a mult hó 29-én Muraszombatban lefolyt képviselőválasztás ellen a kisebbségben maradt dr. Porkoláb Mihály párt peticionálni fog. A kérvényt a héten adta be a peticionálók nevében Tetétleni Armin fővárosi ügyvéd a Curiához, melyben etetéssel, itatással s megvesztegetéssel vádolja a

— **Vasmegyei Szemle.** E cim alatt indit uj hetilapot Szombathelyen Kaffka Béla, a mindenkori kormányok kiszolgált „leibzsurnalisztaja" Füredi Béla kenyeres pajtásával egyetemben. Az uj lap előfizetési ára 10 korona egy évre.

— **Mukedvelő előadásra készül Magyargecsen a község ifjusága.** A műkedvelő előadás pünkösd vasárnap lesz, amely alkalommal előadasra kerül a „Gyimesi vadvirág" népszinmű.

— **Áthelyezés.** Fodor Antal dr. celldömölki főszolgabirósági közigazgatási gyakornokot Herbst Géza alispán maga mellé jegyzőül áthelyezte. Fodor Antal junius elsején foglalja el az alispán mellett jegyzői állását. Érdekesnek találjuk megemliteni, hogy a hétfői megyegyülésen, Jakab Bódog járási főszolgabiró nem szavazott a szolgabirói állásra pályazott Fodor Antal dr. közigazgatási gyakornokra, sőt ellene dolgozott, nehogy esetleg megválasztassék. Bizony, bizony furcsa időket élünk. A főbiró ur kifogyhatatlan a haragból.

— **A Sághegyről.** A Sághegyről szomoru hirek keringenek, e hirek szerint a filloxera erősen pusztitana a Sághegyen s már is nagy területen észrevehető a pusztitás nyoma.

— **Tulipán sör.** Már ilyen is van forgalomban, a soproni részvény serfőzde hozta a tulipán sört forgalomba Magyarországon elsőnek. Tehát nem kell külföldi sört inni, mikor már tulipán sört is ihatunk idehaza.

— **Tornaverseny.** A szombatheryi kir. kath. főgimnázium pünkösd vasárnap tartja meg ez évi tornaversenyét.

— **Szeszfőzés.** gyümölcsökből, borbol és a borkészités melléktermékeiből. A statisztika adatai bizonyitják, hogy évente több millió korona vándorol ki a külföldre az onnan behozott likőrök és borpárlatér, jeléül annak, hogy hazai likőrgyaraink és cognacfőzdéink a szükségletet fedezni oly mennyiségben és minőségben, a mint azt a fogyasztas igényli, nem képesek.

A likőrök legnagyobb része mesterséges uton készül; azoknak izét és zamatját gyári uton előállitott esszenciák és növényi kivonatok segélyével adják meg. Ugy az esszenciák, valamint a növényi kivonatok között több olyan van, a mely az emberi szervezetre kártékonyan hat. A külföldről behozott cognac legnagyobb része pedig szeszezett és nem éri meg azt az árt, a mit erte kiadunk.

[illegible] szempontból kivanatos, hogy szükségleteinket — a mennyire csak tudjuk — magunk allitsuk elő. Arra kell tehát e téren is törekednünk, hogy a külföldre kiván dorló milliókat megmentsük és a nemzet vagyonosodását ez uton is elősegitsük. Ezt pedig el érhetjük, ha a gyümölcspálinka és a cognacfőzést, valamint a borkészités melléktermékeinek

végeztetik, annak egyik oka az, hogy ez ideig nem állott az eszel foglalkozóknak rendelkezésére oly magyarnyelvü szakmunka, a melyből a pálinkafőzésnél követendő helyes eljárásokat a termelők elsajátithatták volna. Most azonban megjelent egy ily szakmunka Zalka Zsigmond gazdasági akadémiai tanár, a m. kir. szeszkisérleti állomás vezetőjének tollából, a mely könyv behatóan ismerteti a szeszfőzésre alkalmas gyümölcsöket és ezeknek szeszfőzési értékét, a cefrézést, lepárlást, a lepárló készülékeket stb. Tárgyalja a különféle csümölcsszeszek előallitási módjait, a cognac főzését, a szőlőtörköly és borseprü feldolgozását, és ezekkel kapcsolatban a borkő előallitasat.

Ezen szakmunka, a melynek cime: Szeszfőzés gyümölcsökből, borból és a borkészités melléktermékeiből. 64 oldalra terjed és az elmondottakat a szöveg közé nyomott 17 ábra teszi érthetőbbé. A könyv megrendelhető Vitéz A. gazdasági könyvkereskedőnél Kassán. Ára 1 kor. 20 fillér.

— **Déli jég- és viszontbiztositó társaság Triesztben.** A folyó hó 15-én Triesztben megtartott közgyülésen előterjesztett üzleti jelentésekből kitünik, hogy a jégbiztositasi üzlet az 1905 évben jelentékeny veszteséggel zárult, mig a tüzviszontbiztositási ágazatban kielégitő eredmény mutatkozik. A jégbiztositási ágazatban 4.339,585 korona volt a dijbevétel, szemben az előző évi 4 103,525 koronával; a kárfizetések 4 725,662 — koronát emésztettek fel, mig az 1904. évben e cimen kifizetett összegek 2.971,386 — koronara rugtak. Tüz-viszontbiztositási dijakból 2.136,117 korona folyt be az előző évi 2.121,481 — koronával szemben, mig a károk az 1904 évben fizetett 1.417,984 — koronával szemben 1 338,847 koronát igényeltek. A tüzdij-tartalék minden tehertől mentesen a dijbevétel 50%-át teszi és 1.068,058 — koronára rug. A jégbiztositási üzletben szenvedett veszteség, a tüz-viszontbiztositásnál elért nyereség és az elhelyezett társasági alapok jövedelme folytán 173,877 — koronára csökkent, mely hiány az 1.650,000 korona értéket képviselő jég-külön tartalékból történt elvétel utján nyert fedezetet. Az 1905 évre szóló szelvény 16 — koronával váltatik be. A társaság biztositéki alapjai 1905. december 31-én 6 478,799 korona értéket képviselnek és pedig: Teljesen befizetett részvénytőke 3.000,000 — tőke-tartalékalap 416,887 — korona, jég — külön tartalék 1 356.123 — korona, árfolyamingadozási tartalék 242.140 — korona, jégdij-tartalék 395.590 — korona, tüzdij-tartalék. 1.068,059 — korona

száz kilométernyire a dunaparti kiokasztól, ártatlanul igy szólott a testvérjéhez:

— Mindig azt hallottam, hogy a svéd asszonyok csinosak . . . Ez, mondhatom neked, hogy nem mindennapi majom . . .

A férj erre fölpattant a helyéről, s kijelentvén, hogy ő Erdélyben lakik, s okleveles mérnök, elégtételt kért az ismerősömtől az inzultusért. Az ártatlan embert csak nagynehezen tudta plauzibilissé tenni, hogy a megjegyzését nem sértő szándékkal mondotta . . .

Mostanaban, hogy az utazó évad megkezdődik, talán nem fölösleges hát az én szerény tanácsom, hogy idegen emberre semmiféle idiómán ne tegyünk sértő megjegyzést. Még szanszkritul se. Mert utóvégre nem mi vagyunk az egyedüli halandók, akik a szanszkrit nyelvet beszéljük, s a véletlenben van annyi malicia, hogy az ilyen válságos helyzetekben mindig egy hamisitatlan szanszkritot telepit a kupénkba.

Szomahásy István.

„Hungária-szálloda" nyári mulatókertjének ma van ünnepélyes megnyitása CSILLAG JANCSI sárvári zenekarának közreműködésével.

Számos látogatást kér tisztelettel: **Várinky Béla szállodás.**

HORNYOS ZSINDELY

ALAGCSÖVEK

ISZAPOLT ANYAGBÓL

BÉRMENTVE minden állomásra.

Bővebbet: GAYER GYULA cégnél

Celldömölk

Első Szombathelyi Gőztéglagyár.

Pénzbeszedéssel

egybekötött ugynöki állásra fix és jutalék mellett ügyes, szolid megbizható fiatalemberek azonnal felvétetnek. Ajánlatok intézendők:

Singer Co.

varrógépgyár r. t. fiókjahoz

PAPA, Fő-utca 19.

ELADÓ KRUMPLI.

75 métermázsa szép, egészséges

RÓZSABURGONYA

eladó és azonnal átvehető.

Pleszkáts Béla

földbirtokosnál

SÁRVÁRON.

Épitkezési anyagok

Elszigetelő, Asztalt és Kátránylemez, Carbolineum, Köszénkátrány, Mennyezetnad, Gypsz, Cement, legelső hazai gyárakból gyári árakon nalam kaphatok. Ugyanitt az 1854 óta fennálló

[illegible]

HORDÓ és PALACKSÖR FORAKT[illegible]

Egy söröshordók csapolására alkalmas alig használt JEGSZEKRENYT jutányos áron szintén ajálhatok.

Honig Sámuel

épitkezési vallalkozó

Celldömölk, (Uj varosháza)

A már 32 éve a kerékparvilágot uraló eredeti angol **Halical Premier's The Champion** kerékpárakat dupla harang csapágygyal, 3—5 évi jótállással, minden árfelemeles nélkül, szigoruan az [illegible] szeket [illegible] kerékpárakbóz [illegible] és belső gü[illegible] lámpak, pedálok, láncok, conusok, cseszéket, stb.) óriási forgalmunk következtében

30% árleszállitással

szállitunk vidékre és bárhová.

Elsörendü Singer varrógépeket nagybani eredeti gyári arban 75 koronatól feljebb adunk.

Láng Jakab és fia

kerékpár és varrógép nagykereskedők, Ausztria-Magyarország legnagyobb, legrégibb és legmegbizhatóbb kerekpárraktára, BUDAPEST, József-körut 41. szám. Fióküzlet Baros-tér 4.

Javitásokat saját műhelyeinkben szakértelemmel, olcsón csináljuk. — Használt gépeket becserélunk.

Disz árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

Déli Jég és viszontbiztositó Társaság

magyarországi osztálya

Budapest, Váci-utca 20 sz. az „Adriai" biztositó társaság házában.

[illegible] Podmaniczky Frigyes intéző.

Teljesen befizetett alaptőke 3.000,000

Tartalékok 6.478,798

Ezen, a cs. és kir. szab. „Adriai biztositó-társulat" védnöksége alatt megalakult társaság biztosit különféle terményeket jégkár ellen a legkedvézőbb feltételek és legjutányosabb dijak mellett

Biztositási ajánlatokat elfogadnak és felvilágositásokat készségesen adnak az

„Adriai biztositó-társulat"

összes vezér-, fő- és kerületi ügynökei.

Celldömölki kerületi ügynökség:

NÉMETH MÁRKUSZ.

Oly pompás izü és könnyen emészthető, mint a

Ceres-étel-zsirral

(kókuszdiókból)

sütött tészta, nincs más!

Schicht György

„Ceres" tápszermüvek osztálya

Aussig E/m

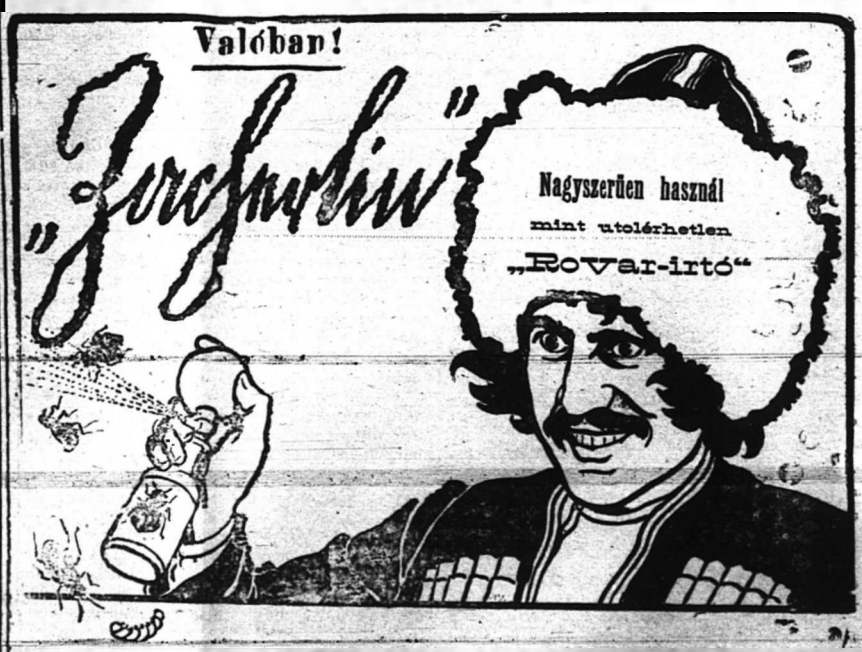
Valóban!
„Zacherlin"
Nagyszerüen használ
mint utolérhetlen
„Rovar-irtó"

Csak palackban vegyünk!

[illegible] rer J., [illegible] J.fiai. Spitzer S utóda. — Sümegen. Beretzky Gy., Bódis M., Darnay K., Márkus S. fiai Würzburger J. — Urkuton: Heidenfeld J.-nél. — Kiscellben: Gayer Gyula özvegye, Horler János, Landler Samu Nagy Gyula és Wittmann Adolfnál.

Nyomatott a kiadótulajdonos „Vörösmarty"-könyvnyomda és kirlapkiadó vallalat gyorssajtójan Devecserben, 1906